

Oratien ofte diuersche REDENEN

Welcke den Hertogh van Hamelton (Grave van
Cambridge,) Henry Grave van Holland, ende Arthur Lord
Capel op 't Schavot tot West-Munster gedaen heb-
ben, op Vrydagh zijnde den 19 Meert,
A N N O 1649.

Midtsghaders

De Vermaninghen ende Conferentien, welcke de
Predicanten (namentlijcken Dr. Sibbald, Mr. Bolton, ende
Mr. Hodges) met hun op 't Schavot hebben gehouden.

Met speciael bevel in 't licht ghebracht.

Gedruckt tot Londen voor Pieter Cole, Francis Tyton, en John
Playford. Ende nu tot Amsterdam by Jan van Hilten. 1649.

O R A T I E N.

Op Dyndach den 19 Meert / sijnde den bestemden d'ich bande Sententie ter doot bande Grave van Cambridge / sijnde Hertogh van Hamelton / Grave van Hollandt ende den heer Cappel / ontrent de klokke 10 uren / smorgens quam den heer Colonel Bedcher by de gevangene tot S. James / ende wierden door desselfs hebel gebracht in Bedang / met een Guarde op 't huyjs van Sir. Thomas Cottons tot West-Minster / aldaer de gevangene twee uren doorbrachten in conferentie banfelighe met de Predicanten aldaer teghentwoordigh sijnde / den Grave van Hollandt verfochte aen M^r. Bolton / dat hy hem niet hun inde ghebeden wilde begeben / 't welcke gheschiede / ende soo het scheen met groote affectie onder malcanderen: 't Gebed volrept sijnde ende groote danckbaetheit aen M^r. Bolton betonende / prepareerde hem den Grave van Cambridge om eerst na de executie te gaen / nemende sijn afscheit / met seer betwegelijcke redenen van sijn confrater / ende gingh met de Officieren ende by hem D. Sibbald welcke hy beroepen hadde om hem te troosten in dese droevige staet: het Schabot was opgetrecht in 't nieuwe Hof van 't Palley tot West-Minster tegen ober de poogte bande groote hal / in 't gesichte van de plaetse daer de hooghe Raede van Justitie booz desen hadde gheseren / de deuren bande hal wierden geopent ende aldaer by het Schabot gestelt het Regiment van sijn excellentie Fairfax te peerde / onder 't commandement van Capiteyn Wilscher / ende diverse Compagnie te doet bande Regimenten van Colonel Hewison ende Colonel Bridges.

Den boorszeyden Grave bande hal van West-Minster dicht by 't Schabot komende / besegende hem den onder Sjerif van Middelfer met een Guarde / aldaer was mede teghentwoordigh den oppersten Sjerif van Londen / welcke upt laet bande hooge Raede van Justitie aldaer gesonden was om de executie volkomen te volbrengen.

Den Grave van Cambridge op het Schabot getreden sijnde met twee van sijn eygen Dienaren / sprack dese naer volgende reden tegens Docter Sibbald.

Grave van Cambridge.

Maer sal ick eerst bidden:

D Sibbald. Daer 't D. E. helieft.

G. van C. Den heere van Denby heeft een bode gesonden om mijn te spreken. Ich weet de maniere niet. Ich mach u vragen heere, dese Edelieden / (meende daer mede de omstanders) wachten die hier dat ick pet's teghens haer soude seggen / sy en kunnen mijn niet hooren:

D Sib. Daer sal terstont wel beter ghehoor zyn; ten sal niet seplen indien D. E. in 't spreken waechte tot sijn hooghepts komste

G. van C. Dier is pet's aen ghelegen / hy was by het huyjs bande Gemeente.

D Sib. Ich vertrouwe dat hy tegentwoordigh u E. niet ophouden sal / indien daer pet's aen gelegen is.

G. van C. Hy is mijn Broeder / ende heeft hem als een ghetrouwe Dienaar

door

dooz desen staet betoont/ waer dooz hy doch in groeten aensien is/ hy is inde hal
ende heeft versocht een van mijne dienaers te sprecken / om daer mede pers aen
my te senden.

D. Sib. Daer soude veel tijds mede verloopen / indien D. C. Antwoorde wil-
de verwachten / myn heer/ghy soudt wel doen dat ghy utwen besten tijdt bestede
in t'oberdencken vande genade Gods in Christo/tot de sondentisse van ulve ziele/
ende sien op de bloepende Fonteyne van syn dierbaer bloet t welck ons reynigt
van alle onse sonden / het bloed Jesu Christi is vergoten dooz alsulche / welcke
met een lebendighe geloove in hem vertrouwen / Godt heeft de werelt soo lief ge-
maect/ dat hy syn een gebozen Soons gaf/ op dat alle die aen hem gheloooven niet
verlooren souden gaen / maer t'ewighe leven hebben/ dat is nrmijn Heere/ de
Steenvrotse daer ghy op bouwen moet / ende arreheyden op de genade Godts in
Christo Jesus/ wiens ghenade duert van ewigheyt tot ewigheyt dooz de
gheene die met een geloovige ooghe vast aen hem houden / siet/ Jesu is den An-
theur ende volbringer van ulve saligheyt/ welcke den Doon Godts versoent
heeft dooz syn bitter syden aen t'krupps dooz de sonde des werelt/so dat des doots
pikkel van alle geloovighe wegh-ghenomen is / ende hy heeft de passagie ghe-
heplight tot een ewigh-duerende zegeninge / t'Is waer/ de waren vande
Iordane loopen somwijlen seer hard ende straf / tusschen de wildernisse ende onse
wegen/ in t'Landt Canaan : maer laet ons bouwen op de Arke/ (mijn Heere) de
Arke Christo Jesu/ die ons sal brengen dooz ende boven alle dese baren/ tot de
vaste Kofse/ daer geen bloed noch eenighe baren hindernisse doen konnen/ende
aen hem welcke gisteren / van daghe ende ewigh geweest is / welcke gheene
Macht noch Doozen der hellen konnen overteldighen / heft ulve oogen nu op
met vast vertrouwen op den gekrupsten Christum ende arbeit om hem te aen-
schouwen aen de rechte handt sijns Vaders / (ghelyck den eersten Martelaer
Stephanus dede) gereedt om ulve ziele t'ontfangen / waeneer de selve van dese
sterfelycken lichame scheidet. Eysch! gheen mensche soude wenschen te leben/
indien hem te bozen alsulch leven beken was : het is niet van sozge ende moep-
te/ soo wel in t'een als in t'andre : In yeder Staet ende Betroepinghe zijn ver-
scheiden misserien ende moepelijcheden : Daerom is het een gezegende saecke/
een spoedighen ende aengenenamen wegh te verkriggen / om upt dese rupschende
Zee inde Haven der ewigh-duerende gelucksaligheyt te geraecken.wy moeten
dooz een Zee passeren / maer het is de Zee van t'bloed Christi / in welck noopt
eenige ziele Schipbrekinge geleden heeft/ in welcke wy moeten gedreben worden
dooz Winden ende Tempcesten / dat is dooz aendzybinghe van Godts Geest in
ons/ die alle contrarip winden tegen sijne genade doet vertrecken.

Dese redenen gepudicht zijnde / quam eenen welcke tegens den Grave septe
u dienaer is onderwegen.

hy antwoorde / wel Sir : ende hem keerende naer den Sone vanden onder-
Sheriffe / septe : Sir / hebt ghy hier t'bevol : den Sheriffe septe ja mijn heer/
wy sijn hier ges. nden.

Cambridge. Een bevel! De tijt van dit lange vertoeven is d'oorzaecke om dat
den Grave van Denbich gesonden hadde om mijn te sprecken / ich en wete niet
d'oorzaecke waerom hy mijn so lange ophoudt.

Dr. Sib. Ich vertrouwe / dat / Mr. Sheriffe niet verdoetich sal zijn U C. een
weynigh tijds te verguunen/ na de gelegenhijt van dit groote werck.

Sijn Vooghts **W**ienaer wederom gekomen zijnde/ ende sijne boodschap an hem in 't particulier gedaen hebbende/ seide den **G**raue: Wel het is nu gedaen/ ende ginch na de leueninghe van 't Schabot/ dooz/ 't welcke (als mede in 't ander gedeelte des **P**aleys) vele menschen stonden/ seggende: **M**p dancet dat het hier onnodigh is vele te spreken/ daer zyn wel vele lieden ende Soldaten die my sien/ maer myn stemme is soo staen/ dat sy my niet konnen hooren/ hoewel ick nu so geuegen ben geweest om te spreken ofte uit te dzycken/ daer ick meerder in veruegheit soude wesen als tegenwoordigh: dat ick sulchs doen sal dooz de ghenade Gods/ die my om mynder zonden wille recht vaerdighlych in desen staet geboecht heeft. **I**ck moet u **M**r. Scheriffe epndelicken verhalen/ noopende de sake dooz **I**ch nu dooz moet lyden/ 't welch is/ dat **I**ch beschuldigh werde als een **V**eruer van 't Coningrijck van **E**ngeland; waerijeh **H**eer/ het is een **L**andt dat **I**ch alijde soo wel als mijn eighen bemint hebbe/ **I**ch maecte daer geen onderscheit in; mijn voornemen is nooit geweest tot pferudie van 't selve **L**andt ende **S**ughefereuen. 't **O**ghene **I**ch gedaen hebbe/ is uit bevel van 't **P**arlement (in 't **L**andt daer **I**ch gebooren ben) geschiet/ in wiens bevelen **I**ch my niet ongehoorsaem hoorde beuonen/ ten ware **I**ch my in 't selve geueer/ als tegenwoordig/ hadde willen hangen; 't welch genoegh bekent ende in den dzyck is/ derhalven **S**ir/ is het onnodigh hier van meerder te verhalen.

Dr. **S**ibb. **D**e **S**onne sal uiffchien al te veel in u **E**. aenghesicht schijnen wanneer ghij sprecht.

Camb. **H**eer **H**eer/ 't en sal my niet bzynden. **I**ch hoope **S**ir dat ick wel haest en khaeder **S**onne dan dese aenschouwen sal.

Dr. **S**ib. **D**e **S**onne der **B**erechtigheyt mijn **H**eer.

Camb. **M**aer om tot 't dooz/3 propoost te komen: **H**et heeft **G**odt bellest de **H**erme/ onder ujn commandement hebbende/ te rupneeren; ende **I**ch/ als haren **G**enerael/ bekeet met **C**ommiffie/ staet hier nu berept om te sterben; **I**ch en sal u niet moeselych vallen te verhalen 't ghene **I**ch tot mynder defensie bepleet hebbe dooz 't **H**of van **I**nsttie/ my vergoegende met 't bevel dat op my gheleit is/ ende sy te vreden zijnde met de gerechticheit haerder proceduren/ volghens de **W**etten van desen **L**ande. **G**odt is recht vaerdigh/ ende hoe 't gaet/ **I**ch en sal niet seggen in 't besluit van de **S**enientie/ maer begebe my goet-willighlych onder **G**odt/ dooz sienigheit/ wel wetende dat **I**ch op weenigerleijde wyse de wereltliche straffe verdient hebbe/ want wy zyn alle zondaers **S**ir/ ende **I**ch een van de grootste; **E**uangel/ tot mynen troost/ **I**ch weer/ daer is een ghenadigen **G**odt in den **H**emel/ ende mijne **V**erlosser sit aen sijne kercher-handt; ende **I**ch ben verseechert (staende met sijne handt op syn borst) dat hy tegenwoordigh mijn doozspreeker is/ **I**ch ben in hope/ dooz sijne ghenade ende on-w. sprekelyche barmherticheit/ dat hy mijne zonden sal vergeuen/ ende in ghenade aenmenen/ daer op **I**ch vast houwe/ mit anders vertrouwende dan alleen op de ghenade Gods dooz **J**esum **C**hristum/ **I**ch hebbe my niet beswaert bedonden (**G**odt lof) in mijn selighe/ welke over-een komt met de **O**phoofs-bekennisse van dit **K**oninkryck; ende nu en is het niet dese ofte die selighe/ noch dese ofte die fantasie der menschen daer men op bouwen moet/ 't is maer eene dat's recht/ eene dat's seker/ ende dat komt van **G**od; **S**ir/ dat is/ in de vrye genade van onsen **S**alighmaker. **S**ir/ hadde ick gedacht dat mijn rebenen soo aengenaem soude zyn geweest/ soude deselve in beter **W**eg (meenende in geschijfte) dan ick nu kan doen/ gheest hebbe/ veruerke derhalven

halven/ dat de ghe die het in gheschijfte willen stellen / sp' my daer in niet veron-
ghelpeken/ op dat het niet tot mynen nadeel en strecke/ want/ in der waerheyde/
mijn meeninge was niet aldus te spreken doen ick hier quam. **Mijn Heeren/** daer
syn onverbjaeghlijcke besmettingen op my ghelept/ waerlijck al sulcke/ daer van
Ick (God lof) onschuldigh van den ghelijck of mijne Actien ende voornemen te
geen mynen last waren stryden; niet tegenstaende/ 't gene ick p'eerenderde was
wan den Coning/ daer was in 't minste geen ander intentie dan tot synen dienst.
Ick ben met hem in vele jaren opgequeect/ Ick was synen gheironwen Wap-
diener/ ende daer en wiert by 't Parlement niet besloten/ of ick heb 't selve toege-
staen/ ende mijn leven tot dien eynde in de waergh-schale ghestelt / ende nu verliese
Ick 't selve op een ander maniere/ eens deels om dat ick de zijde des Coninghs ge-
houden hebbe/ Ick spreke alleenlijck daer van / om dat de andere dingen vele par-
ticulariteiten in sich begrypen/ ende om my te bevrijden van sulcke schandelijcke
besmettingen die my opgelept werden: Daer en was geen ander desseyn van my
bekent in 't inhouden met mijne Heere dan 't gene ick verpact hebbe. Ick moet
bekennen/ dat ick redenen ghedaet hebbe om syn Coninghijcke Persoon te bevin-
nen/ dewijle hy mijnen Koningh was: ende gelijck hy mijn Meester gewest is/
soo heeft het Godt belieft synen wille daer in te volbrincken/ soo dat ick door dese
redenen te spreken niet en moet verdacht werden als een statteerder/ ofte tot eenige
andere intentie dit geseyt te hebben/ dan alleenlijck om my te bevrijden vande Ca-
lumnien diemen my opleyt: Ick en kan daer geen profijt by doen/ edoch de waer-
heyt te spreken sal inder ewigheyt vergolden werden. Daer is veel gesproken/
Sir/ van eenige welke up hemsehe volckeren in dit Coninghijck (waer van in
de Declaratie mentie gemaecte wert) wilde brengen/ ende in der waerheyt / Ick
heb my altydt daer tegen gestelt / ende vlytigh ghearbeyt om alsulcke Inroepers
bekent te maken. 't Is geen tijdt te singuleren.

Hoe willigh ende bereydt ick altydt geweest ben ten dienste van dese Mat-
te/ na mijn vermogen / is wel bekend by vele achtbare ende stellighe menschen/
ende hoe ick my noch daer in soude ghevoont hebben indien de ghene / die nu de
mache ghebruycken/ my het leven vergunt hadden/ soude genoegsaem geblee-
ken sijt. Dit heeft hem niet goet ghedacht / derhalven kan 't selve door my niet
('t gene ick willighlyk gedaen soude hebben in 't werck gestelt werden) ghelijck
ick eerst geseyt hebbe/ Sir/ soo segge ick noch / dat is: dat ick het Coninghijck
alle heyl ende vrede toe-wensche/ ende waerlijck/ Sir/ ick wensche/ dat mijn bloet
het laetste mach syn 't welck vergoten wert; ende hoewel ick noch wel vermoeg
te seggen hadde teghens mijne beschuldigers (te langh om te verhalen) late het
passeren/ alles haer vergebende. Sir/ ick en drage geene swarigheyt met my
in 't graf. Synen wille moet geschieden die hemel ende Aerde geschapen heeft.
Dat ick tegen u spreken soude/ Sir/ van den stande ende 't Gouvernment van dit
Coninghijck/ ende mijn geboelen daer van voorsstellen/ ofte yet anders ten sel-
ven eynde/ is onmoedigh. **Mijn eygen voornemen** heeft van den beginne al-
re gestrekt tot vrede/ ende het is bekend / dat ick noyt een quae Instrument ge-
weest ben tusschen den Coningh/ ende syn volck/ Ick hebbe noyt getracht eeni-
ghe presudicia tegen 't Parlement in 't werck te stellen. Ick hebbe geene wape-
nen tot dien eynde in de hand genomen: ick ben noyt in gebreke geweest. **Mijn**
Gebedt voor den Koningh tot den Almachtigen Godt upt te storten; ende hadde
noch tegenwoordigh dat Godt hem also wil bestueren (meenende daer mede den

rechtst Erfgenaem des Konincks) dat het mach stercken tot sijne glorie / ende tot Vrede ende gelucksaligheyt van 't Koninkrijk. Ich hebbe (mijn wegens) niet veel meer te segghen. Wy dunct dat ick van mijn Religie ghesproocken hebbe.

D. Sib. Uwe Hoogheyt heeft daer van geen volkomen verhael gedaen.

Camb. Waerlijck / ick gheloobe / dat ick daer van pet gesproocken hebbe.

D. Sib. 't Is waer / 't soude ons aengenaem sijn / dat D. E. 't selve wederom verhaelde.

Camb. Waerlijck / Sir / nopende de bekentenisse van mijn Religie / ick hebbe gheseyt / dat de selve consozm is de ghestabuleerde Religie / in welcke ick in mijn Koninkrijk / (ghelovonnen ende ghebooren) ben / ghe-oessent ende opghe-queect; mijn geboelen is standvastigh; veele Godtsalighe hebben wel eenige aenbechtigen / maer daer mede ben ick noyt beswaert geweest. Deeie in opinie verschi hebbe / dat en raekt my niet / mijn eyghen is supber / Sir / de heere wil mijn sonden vergeven; ick vergebe bytwillig al de gene / so wel de meeste als de minste / die eenighe bypandtschap teghen my ghesocht hebben; ons is bevolen malcander te vergeven; 't is een Gebodt ons opgelept: Vegeeft ons onse schulden als wy vergeven onse schuldenaren &c.

D. Sib. 't Is den Keygel van onsen Saligghmaker: Hebt lief uwe vyanden: zegent die u vloeken: bidt voor de gene die u veroordeelen: doet goet aen al de geene die u leedt aen doen.

Camb. Sir / het is booz my hoogh tijdt een eynde te maerken / ende mijn ghebachten sijn niet anders dan tot Godt Almachtyg / met wepuygh woorzen mijn Ghebedt upt te stoppen / aldan heb ick gedaen.

Daer nae met D. Sibbald neder-knielende, dede den Graue van Cambridge dit navolgende Gebedt:

B Armhertighe Godt, ick uwen onwaardigen Dienaer kome tot u, vertrouwende in uwe oneyndelijcke ghenade, ende in de verdiensten Iesu Christi, dewelcke op den Throon sit: Ick kome ter vlucht van de Iustitie tot de Genade ende Barmhertigheyt, tot den geenen die sijn bloedt voor de zondaers vergoten heeft, dat hy sich mijner gelieve te ontfermen, dat hy my met sijne genadige oogen wil aenschouwen, dat hy op my wil sien als op den genen dien hy verlost heeft, dat hy op mijn wil sien als op den genen daer hy sijn bloet voor vergoten heeft, dat hy my wil aenschouwen als eenen die om sijne saligheyt hoopt ende bidt door de verdiensten sijns bitter lijdens: Om sijnen 't wile, o God, hebt medelijden met my, om dijner oneyndelijcke barmhertigheyt, dat wanneer mijn zondelijcke ziele van dit verganckelijcke lichaem sal scheiden, aldan mach gebracht werden inde eeuwighe-duerende Glorie: o Heere zijt my genadigh, ende om uwe oneyndelijcke Barmhertigheyt, verhoort my, ende siet met compassie nederwaerts op my: ende ghy mijn Heere Iesu, ghy mijn Heere, ende ghy mijn God, ende ghy mijn Verlosser, verhoort my, ontfermt u mijnder, ontfermt u mijnder, o ghenadige Godt, ende verleent mijn ziele dat de selve, door uwe voldoeninge, mach genieten de ewige vreghede ende saligheyt; o Heere gedenckt aen my arme ende zondighe Creatuere: Nu, ghy mijn Heere, die voor my gestorven zijt, ontfermt u mijnder, ende neemt my aen in u Genaden-verbont: o Heere ick hope op u, bevrijdt my vande Verdoemenisse: den Satana heeft al te lange poessie van dese ziele ghehad, o Heere, laet hem niet tot sijne macht daer tegea te gebruycken; maer laet my, o Heere, van nu tot inder eeuwigheyt

heyt by u wonen Nu Heere, het is uwen tijt mijn te verhooren: verhoort my genadige Iesu, om dijner goetheyt, genade, ende waerheyt: o glorieuse Godt, o gezeghende Vader, o heylige Verlosser, o genadige Verroofter, o heylige ende gezegende Drievuldigheyt, ick bevele mijne ziele in uwe handen, wilt die in genade ontfangen om de verdiensten mijns Saligmakers. Ick segge u lof ende danck dat u 't gheeft heeft my te verstercken in alle mijne tegenpoet, ende oock in dese mijne laetste uyre, seg ick u lof ende prijs tot inder eeuwigheyt.

Dr Sib. Mijn Heer, ick vertrouwte / dat ghy nu met uwe oogen des gheloofs verkregen hebt de schijnende Sonne der gherechtigheyt op uwe Ziele / daerom houdt u vast aen Iesum Christum die ons verlost heeft / dat ghy moogt verschijnen vooz den Thoon Gods / bekleet met den witten Rock syner onbevleete gherechtigheyt: De Heere wil u verleenen / dat ghy met uwe oogen des gheloofs den Hemel mooght gheopent sien / ende Iesum Christum staende ter rechter-handt Gods / berept om u in sijne genadige armen te ontfangen.

Doen keerde hem den Gzabe na den Scherp-rechter / segghende / sal ick een ander Rutse op-setten / moet dit hair upr mijnen neck ghestreken werden / daer zijn dje van mijne Dienaers die my satissfactie doen sullen.

Dr Sib. Mijn Heer, my dunct / dat ghy machtrigh zijt / om alle die ontrent u zijn / satissfactie te doen / ghy zijt verlehert dat Godt met u / dooz 't Bloedt Iesu Christi / te vreden is / ende de Geest des Heeren getuygt u / dat Christus nu uwen Iesus gewozden is: Mijn Heer, bevesticht uwe oogen des gheloofs op Iesum / den Rutheer ende volbzenger van uwe saligheyt / die hem selven tot een schandelijke doot / vooz 't menscheijche geslachte begeben heeft / hy stelde hem ootmoedigh onder den wille sijns Vaders / tot onser verlossinge: Gezegeut ende heyligh is hy (mijn Heere) die deel heeft in de eerste Verrijssnisse / dat is / in den eersten Verrijser Iesum Christum / welke beyde is de Verrijssnisse ende het leven / over hem / den tweeden doot sal gheere macht hebben: 't Is een onuytspreekelijke blijdschap vooz een geloovige ziele / dat in de ure des doots zijn ziele een rechten toeganch heeft van den Hertschen Tabernakel na de onepndelijke Hemelsche glorie / ja na de teghenwoozdigheyt Gods selve / in wiens teghenwoozdigheyt volkomen bzeughde is / ende aen sijne rechte handt sijn eeuwich-duerende vernakingen.

Doen keerde hem den Gzabe van Cambzidge na den Scherp-rechter / seggende: Welken wegh is het daer ghy hebben wilt dat ick leggen soude / Sir?

Den Scherp-rechter wees hem na de leuninghe van 't Schavor. Den Gzabe replicerde: Hoe! mijn Hoof, dit heen? Doen septe den Sone van den Onder-Sheriffe: Mijn Heer / de ojdje is / dat ghy u Hoof wenden soudt na 't hooghe Hof van Justitie.

Den Gzabe van Cambzidge / na een weinigh gespreck met sijne Dienaren in 't particulier, anielde aen de zijde des Schavors neder / ende badt een kozt ghebed by hem-selven: 't selve ge-eyndigh zijnde / spreck Dr. Sibbald teghens hem aldus: Mijn Heere / Ich bidde Godt ootmoedighlijck / dat ghy nu mooght met een heyligende Christelijcke kloekmoedigheyt uwe Ziele bevelen inde handen van uwen Schepper ende ghenadigen Verlosser / ende u selven niet bekommeren met eenige doevige omstandigheden deses doots. Wat een gezegende ende glorieuse veranderinge sulx ghij doen in een kozten tijdt van weinigh Minuten.

Doen heeft den Grave met een blijb gemoet ende aengenaem gelaet den Doc-
tor omhelst/ seggende:

Camb. Waerlijck Heere/ ick neime u in mijne armen/ ende ick dancke Godt/ ick
en den nietbedreeft/ ick hebbe een versterkinge/ welcke alhier bevestight is. (seg-
gende sijne handt op syn herte.) Nu/ dat gheeft my meerder bzeughde als ick
opt ghehadt hebbe. Ick passere upt een miserabele werelt in een eeuwich ende
glorieuſe Coninghrijck. Ende Sir/ hoevel ick een zondigh Schepſel gheweest
ben/ ebenwel weet ick dat Godts barmhertighhepdt onepndelijck is/ ende ick
dancke mijnen Godt daer dooz: Ick gae met alsulcken supberen conscientie/ dat
ick niet en weet dat ick eenigh mensche geinjurieert hebbe.

D. Sib. Mijn Heere/ het is een wonderlijcke groote vernoevinge/ dat ghy in
dese laetste ure aldus spreken condet: ick bidde Godt/ dat hy u/ dooz syn onuyt-
sprekelijcke genade/ in 't geloabe wil versterken/ dat in het laetste oogenblich/
als ghy van hier schepdt/ ghy de armen van den Heere Jesu mooght sien uptge-
streckt/ om uwen siele te ontfangen.

Doen wende hem den Grave na sijne Dienaers/ die daer tegenwoordigh war-
ren/ seggende tegens een peder van hui: Ghy hebt my seer getrou gheweest/ de
Heere wil u sijnen zegen verleenen.

Hem keerende na den Scherp-Rechter/ seide: ick sal een kort Gebed spreken
tot mijnen Godt/ terwyle ick daer nederlegghe/ ende als ick mijne handt upt-
strecke. (mijn rechter hand) doet uwe plicht: ick vergebe het u ende alle de werelt
npt gronde mijns herten.

D. Sib. De Heere met sijnder genade sy u leidsman (ende bzeuge n in de posses-
sie des eeuwigen lebens/ u gheloobe in Jesu Christo versterkende. Dit is een
passagie/ mijn Heere/ een korten wegh na de eeuwighe glorie: Ick hoope dooz de
genade van uwen barmhertigen Godt/ dat ghy sulc konnen seggen: O Doodt
waer is u prickel? O Graf, waer is uwe overwinninge? Ende dat ghy dese antwoor-
de sulc konnen maken: Geloofst sy Godt, geloofst sy Godt, die my van de overwinninge,
door Iesum Christum versekert heeft.

Doen seide den Grave van Cambridge tegens den Scherp-Rechter: moet ick
my daer langhe heen nederleggen? Scherp-Rechter. Ja/ soo 't D. E. beliest.

Camb. Als ick mijne handt upt-strecke/maet ick sal mijn hooft eerst bereyden/
segt my of het so wel is/ ende hoe ghy begeert dat ick leggen sal.

Scherp. O hemdte moet wat laghet gespelt werden/ want het seydte te hoogh
op uwe schouder: 't welck terstont gedaen wierdt.

D. Sib. Mijn Heere/ mi/ heft uwe oogen op na den Heere Jesum Christum/
ende werpt u selben inde eeuwigdurende armen van uwen genadigen Verlosser.

Den Grave sijn hooft op 't block gelepdt hebben/ seide: Is dit recht?

D. Sib. Jesu/ de Bone Davids/ sy u genadigh.

Scherp-R. Leght een wepmigh lager Sir.

Camb. Wel wacht dan tot dat ick u een teeken gebe.

Ende soo een wepmigh tijds ghelegghen hebbende/ in hem selven debotelijck
biddende/ streckte sijne rechte handt upt/waer op den Scherp-Rechter met eenen
slaght 't hooft van sijn lichaem schepde/ het welcke dooz twee van sijne dienaers
al knielende opgenomen wierdt/ ende in een sijden kleet by 't lichaem in een kiste
gelept/ (die tot dien eynde op het Schafor ghebracht was/ ende na 't kups van
Sir Iohn Hamiltons, inde Mewes geboert/ alwaer het is gehalsemt.

Volght de Executie van den Grave van Holland.

De Executie van den Grave van Cambridghe volbracht zijnde / wierde de Garde van den Sheriffe geronmandeert / om den Grave van Holland te halen / den welken sy ontmoeteden tusschen het Schavot ende Westminster-Hall; den Sone van den Onder-Sheriffe nam hem in zijne bescherminge; gelepde hem tot op het Schavot. Den Grave hadde Mr. Boulton den gantschen wegh (na't Schavot gaende) by de handt / ende vele discoursen met hem houdende. Sijnde op 't Schavot / wilde eenige redenen tegen 't volck gebuyken / edoch siende dat geen gehoor konde hebben (dewijle de Garde het Schavot om-ringeide) seide als volght:

Het is onnodigh (soo myn dunckt) hier iet te spreken. Waer moet ich mijn gesprek doen? Ende wiert daer op na 't einde van 't Schavot gelept; hem liggende over de leuninghe / seide: My dunckt het raetsaem hier enige redenen te ghebynnen; dewijle God my op dese plaetse beroepen heeft. Der eerste 't welck ich moet bekennen / is mijn Religie betreffende / waer in ich doo een goede Familie op-geboedt ben; die altydt getrouwe boozstanders van de Protestantsche Religie geweest zijn; in de welcke ich oock doo Gods genade geleest hebbe; ende gedienche daer in te sterben. Ich hoopde Godt sal myne zonden vergheven / dewijle ick overdencke dat het sijn believen is my tot dese plaetse te laren brenghen / om nae mijn verdienste gestraft te werden. De oorsake dat ich hier ghebracht ben / sal mijn by vele ten quade geduyt werden.

My werdt te laste gelept dat ich eenige quade aenslagen tegen den Staet ende 't Coninckryck in 't werck ghestelt hebbe. Waerlyck / ich sie daer op / als op een rechtbaerdig oordeel Gods; niet dat ich den Staet / het Coninckryck ende Parlement gheinsurieert hebbe / maer altydt als een getrouwen Dienaer daer booz gestreden. Want de Actien die ich in 't werck gestelt hebbe / ich meene het is wel bekent / dat de selve sijn gelweest tot boozstand van 't ghemeene beste / ende particulierlyck booz het Parlement. Myne affectie heeft sich altyd supber tegen hun hetoont. De saken loopen nu heel anders dan in 't eerste doen ich ten dienste van 't Parlement gebuyckt wierde; Ich hebbe de gherechtighheyt daer in betracht soo langhe my Godt het leven vergunt heeft / ende ghebencke mi doo Gods genade daer in te sterben. Daer mogen nu eenighe veranderingen booz gheballen sijn; die hun tot andere dingen aengepozt heeft; waerlyck / ich laet dat op hun aen-komen; maer daer en is niet 't geene ich geseyt / gedaen / ende bekent hebbe / 't sy by 't Covenant oft Declaratien / ofte 't selve was streckende tot welstandt van den Coningh / 't Parlement / ende 't gemeene beste / ende tot bebozdringe van den Vrede des Coninckrycks. Waer doo ich God mach loben en danken; ende hoewel mijn bloedt hier vergoten werdt / soo en is nochtans niet een druppel bloedt doo myne Actien veroorzaekt / aengaende de tegenwoordige afsaken / (so die nu in 't werck gestelt worden) daer en kan ich niet van oordeelen. My dunckt / dat de selve in alsulcken standt sijn / dat niemant daer deel van oordeelen kan; daerom is het best dat ich my inden gebeden oeffene / wenshende dat Godt dit Coninckryck / dese Matie ende den Staet geliebet te zegenen / dat het mach bevestiget werden doo een Godsalig Gouvernement / onder eenen Coningh/

ningh/ heeren/ ende Gemeenten/ 't welck een Gouvernement is/ daer onder het
oligt (mijn bedrinking) gestoroot heeft; Ende ick bidde Godt/ dat de veran-
deringe/ geen onheyl/ disorde ende confusie te wege brenge. Ick sie op de Erfge-
namen de s^{on} Konings/ ende waerlich mijn conscientie dyft my daer toe/ dat ick
Godt bidde dat hem gelieve/ dat dese Matie niet goede affectie oock op hem mach
sien/ volghens hunne schuldige plicht/ ende dat sy wederom ingeroepen mogen
werden/ sonder eenighe bloetstortinghe ofte disorde/ tot den glorien sijn staet/ daer
haer God in hunne geboorte toe verhozen heeft. Ick sal God van gantscher zie-
len bidden dooz de gheluck/saligheyt van desen Staet ende Matie/ ende dat het
bloed 't welck hier vergoten werdt het laetste mach sijn; waerlich/ indien dit
moghte geschieden/ ick wilde mijn leven so gewilligh op-offeren als eenigh per-
soon ter wereld/ tot doozkominghe van alle vordere bloetstortinghe/ want den
Staet ofte d'affairen welcke op bloedt ghesondeert sijn/ konnen geen goeden
dooztganch verkrijgen.

Da de zegeninge die aen dese Matie/ Coningh/ijck ende 't Parlement gegeven/
wensche ick voozder van herten geluck/saligheyt/ ende een zegeninge aen al de ghe-
ne die Auteurs in dit werck gheweest sijn/ ende onse koninge alhier verdozt/aecht
hebbe; Ick vergeve het haer niet alleenlijck/ maer bidde Godt van herten vooz
hun dat sy hare sonden wil vergeven/ ghelijck ick vergiffenisse van mijne zonden
versoecke.

Ick hebbe een particuliere relatie/ bewijle ick Cantzelier van Cambridge ben/
deselve in mijn ghebedt vooz 't laetste te ghedencken/ dat die Universteyt goeden
dooztganch mach hebben/ sy alsulcke Godts-geleerde personen voozt-breughe/
die ghebistribueert mogh n werden/ tot behoudnisse van de zielen der menschen.
Siende op Mr. Bolton/ Ick hebbe u geseyt in wat Religie ick ben op ghevoedt/
ende in wat Religie ick ben gebooren/ ende my ge-oefent hebbe. Ick hebbe daer
in begonnen/ ende moet daer in voleynden. Die my in dit ghevoelen op ghevoedt
hebben/ waren wel geaffectioneerde van de Religie/ ende getrouwe voozstanders
van 't Coningh/ijck ende den Staet. Ick hebbe ghetracht alsulke Actien in 't
werck te stellen/ die my een eerlijck ende goet Chyristen mochte maken. Ick hebbe
willigh geweest om de ghene die in nooden ende verdzuckinghen waren/ daer upt
te helpen; waer dooz ick een groote vergeldinge bekomen hebbe/ want in hare ge-
beden sijn sy my ghedachtigh gheweest/ 't welck ick oock in desen mijnen teghen-
woozdigen staet bevinde/ biddende Godt dat sy hun vooz soodanigen onghewat
wil bewaren.

Ick ben een grooten zondaer/ ende hoope dat Godt mijne gebeden sal ghelieven
te verhooren/ ende mijn geloove te verstercken/ om in hem te vertrouwen/ dat (de-
wijle sy my op dese plaetse ter doodt beroepen heeft) het strecken mach als een
passagie tot den ewigen leven/ dooz Jesum Chrystum/ op wien ick bouwde/ en-
de dooz hem Gods genade verwachtte. Ick bidde Godt/ dat hem gelieve u allen
soo te zegenen/ dat ghy sien mooght dat dit de laetste executie sijn mach/ ende het
laetste bloedt dat onder u gestoot wert. Doen keerde sy hem na d'rene zijde van 't
Schabot/ ende dede aldaer een rodelijck langh gebedt/ na 't welcke Mr. Bolton
sepe:

Mijn Heere/ siet nu op den ghenen daer op ghy ghehoort hebt. Mijn Heere/
ick hoope dat hier uwe laetste Gebeden uytgesproken sullen werden/ so dat daer
geen meerder overblijven sal van het Lof des Heeren; ende ick hope/ dat na deser
dagh

dagh een onrepenbelycken dagh sal komen: Ende ick sie op den moed-gerstont van
 desen dagh mijn Heere / ghy weet waer uwe volkomenheyt is / ende waer uwe
 richdommen leggen / ende waer u eenighste Kofse leydt daer ghy op ankeren
 mooght. Ghy weet dat daer een volkomenheyt in Christo is. Indien den Hee-
 re niet tot u en komt niet volkomen vertroosting / resolueert evenwel by u sel-
 ben op hem te wachten terwyle ghy leeft / ende vertrouwt in hem wanneer ghy
 van hier scheyt / ende seght aldan: Ick wil hier steruen / ick wil aen uwe voeten
 boete doen. Ick wil dood aen uwe voeten beuonden werden. 't Is seker / hy die
 ghekomen is om de verloozene sondaers te soeken / sal de verloozene sondaers
 niet van hem wysen wanneer sy komen om hem te soeken: hy die ons hebeelt te
 komen / sal ons niet af-wysen wanneer wy tot hem komen. Mijn Heere / daer
 is ghenoech / bevesticht u herte ende oogen des geloofs hier op / overdenkt mi
 dese genade / want na desen tijdt sal geen overdenkinge zijn. Belyck D. E. sen-
 de: hier neemt het Geloof ende hope een eynde / als mede de bekeeringe: Ende
 na dit alles volght de welkomste Godts / welkomste Christi / ende de welkomste
 der Glorie / ende de welkomste der gelucksaligheyt / tot inder eeuwigheyt: so dat
 het een geluckighe passagie sal zijn / dewyle het een passagie is / die ons vande el-
 lende tot inde gelucksaligheyt brenghet. Ende hoewel het een doorbighen wegh
 ende dal der tranen / ende schadulwe des doots is / evenwel sal het u brenghen in
 de eeuwighe brenghde. Ick en twyffle niet / of Godt sal u een herte ende door-
 smack der soetigheyt geven / dat ghy sijne genade ende goetheyt daer in bevin-
 den sult / ende u een tecken verleen / dat uwe ziele sien sal 't geene daer wy al-
 reede van gesproken ende doot onse uytgedrukte tranen (Godt lof) verheghen
 hebben. Godt heeft ons niet onghetroost ghelaten: ende ick hope (mijn Heere)
 dat ghy die ons so vele verklaringe gedaen hebt / niet in ghebreke doot u selben
 sult beuonden werden / maer dat Godt uwen geest sal opheffen tot uwer verlich-
 tinge: onse versekeringe leyt niet in onse wetenschap / dat wy in den Hemel ko-
 men sullen / maer in 't betrouwen ende aenkleben van hem: wanneer de Ancker
 des geloofs uytgeworpen is / daer mach eenige schuddinge ende aen-stoot doot-
 vallen / edoch daer is de behoudenisse: daer en is niet dat de behoudenisse kan
 krencken. Wat kan het my schaden / of ick my tot Godt in een duystere wolcke
 keere: Wat konde het schaden / of ick als Nicodemus tot hem inder nacht quame
 het is een nacht der doofheyt / een nacht der duysternisse / ende hoewel ick al
 bevende ende strupkelende in dese nacht come / evenwel ben ick versekerd dat
 ick vertroosting ende behoudenisse in hem vinden sal. Ende de Hemelsche Va-
 der wil u stercken ende vertrooster van uwe ziele zijn / ende u verdullen met alle
 dese genade. Ende u brenghen in den hoefem van onsen Heere Jesu / dat wanneer
 ghy van hier scheyt / ghy inder eeuwigheyt in hem mooght leven: ende dat is
 mijn ootmoedigh gebed.

Holland. Mr. Bolton / Godt heeft my lange tijdt in dese werelt verleent. Hy
 heeft my uyt vele gebaer verloft: ende ten laetsten tot desen eynde gebacht / tot
 diffactie van desen Staet ende Parlement / dat (gelick ick te voren geseyt hebbe)
 ick geloofde geen mensche ter werelt soude gedacht hebben / dat ick om alsulcken
 saecke dit soude liden moeten. Ick sie daer op als een groot oordeel Godts om
 mijnder zonden. Ende waerlick / dit / hoewel het een smadelicken doot is / ick
 bekommere my daer wepnigh mede / dewyle ick desgelicks meer ghesien hebbe:
 Principallyc aen mijnen Salighmaker / die ons den wegh ghetoont heeft / hoe /

ende op wat maniere/ ende om welker oorsake hy gheleden heeft/ dat geeft my
een meerder troost ende meerder brenghde. Het is niet langh verleden dat den
Koningh mijnen meester dien selven wegh passerde: ende waerlick/ ick hope
dat sijnen propoosten ende Intentien alsoo geweest sijn/ dat men sich die niet en
behoefde te schamen/ niet alleenlijck om haer daer in na te volghen in 't leven/
maer oock in sterben. Ick hebbe menighmael met hem in disscussie geweest: no-
pende dese dingen/ ende ick vertroutwe dat sijn lyden/ sijn beter kennisse/ ende
sijn beter verstand/ hem soude (indien hem God 't leven vergunt hadde) een ge-
lucksaligh Prince dooz hem selven ende dit Koninghrick gemaect hebben. Ick
hebbe gesien ende my is bekend/ dat dese gezegende zielen na den hemel ghepas-
seert sijn dooz de poorte der zorghe ende dooz de Poorte der versmaetheyt: ende de-
wylle het God belieft my dooz desen wegh mede te doen verhupsen/ soo bebele ick
hem mijn ziele met alle blydschap ende hope/ dat hy dit mijn eynde ghemaect
heeft/ ende der halven is mijn besluyt/ dat hoewel ik ter dood vernebert ben/ niet-
temin dese verbetteringe sal my verheffen tot de hooghste Glorie in der ewig-
heyt.

Ick hebbe/ inder waerheyt/ niet veel in 't openbaer gesproken tegen 't volck/
nopende particuliere actien/ die ick in 't werck ghestelt hebbe dooz mijne Raets-
heeren in dit Coninckryck: ick achte dat de selve wel bekend sijn: het is (mijns
bedrinkingens) maer ydelheyt/ om alhier daer van yet te verhalen/ ick wil liever
daer mede sterben/ met den troost in myner boesen: Dat ick noyt van meeninge
ben geweest dooz dese actien/ ofte eenighe actien/ die ick in den tyt mijns lebens
bedreuen hebbe pemand te beschadigen/ ofte bloedstoztinge aen te rechten/ ofte
eenigh lebendig mensche leedt aen te doen. Wat mijn Religie aengaet/ daer heb
ick bekentenisse van ghebaen. Voer een is mijne affectie bekend/ wat een mede-
lijden ick met de geene gehad hebbe die in dit Koninghrick met lyden beswaert
waren: ick hebbe gearbeyt om hun te verlossen ende behulpigh te sijn: mijn con-
scientie heeft my daer toe ghepuyt sulcks te moeten volbrengen/ ende my is oock
't selve bevolen van de geene die my opgevoedt hebben. God heeft my nu tot mijn
laetste eynde beroepen/ daerom al dat ick segghe ende daer ick op bontwen kan/
is: Dewyle ick een arme zondaer ben/ dat ick daer-en-teggen een getuadighen
Salighmaker hebbe/ die hoewel hy my hier openbaerlick/ in deser maniere van
lyden/ schaemroot doet verseynen: (eoch ick en versta het so niet) eventwel: ick
versta het dooz my een glorie te sijn: een glorie/ wanneer ick overdencke hoe my
boozgegeen is: een glorie/ wanneer ick overdencke dat ick tot dien eynde on-
schuldigh ben/ maer dat het ten dienste Gods/ des Conings/ ende het Koning-
ryck geschiedt: daerom en is mijn herte niet seer beswaert in dese gelegentheyt/
dewyle ick vertroutwe dat Godt mijne sake (nopende de Intentien ende actien)
sal aennemen ende upt-boeren. Ick ga er doot/ de Heere wil mijn ziele in ge-
nade aennemen. Ick hebbe gheen toe-blycht/ dan tot Christus/ Ick bekenne
my selven dooz den onwaerdighsten onder de zondaers: mijn leven is in ydelheyt
ende in zonde gepasseert/ der halven mach Godt my rechtbaerdighlick tot desen
eynde brenghen/ om mijnder zonden wille. Ick sie hier op als een groot oordeel
Gods/ over my in dit lyden/ ende op de geene die in my te veroordeelen hand-
digh sijn geweest: ick bidde God-hu 't selve te willen vergeven: ick bidde Godt/
dat daer niet veel meer alsulcke Trophoen van hare victorien op-ghereyght wer-
den/ maer dat dit de laetste vertooninge mach sijn/ (gelijck ick te vooren geseyt
hebbe/)

hebbe /) ende dat het volck niet meer sien mach dat hare ghetronwe Edelieden
bloedt aldus schandelijck vergoten werd: ick mochte wel wat seggen van onse
examinatie/ welke sekerlijck so extraordinaer geweest is / als eenigh ding ont
in dit Coningrijck geschiedt/ edoch bewijle ick niet wil schynen daer ober klach
tigh te vallen / wil ick de elcke niet verhalen/ om dat niemant dencken soude/
dat ick hare act e soecke te besnietten; ick beklaghe mijne Fortupne: het is den
wille Godes: het is de handt Godes daer onder ick valle / daerom wil ick my
willigh onder hem ende in de armen van mijnen Saligmaker my begeben. ende
wanneer ick tot dese plaetse come (wysende naet het Bloet/) Ick hoope Gode
sal my oprechten: wanneer ick mijn laetste vale in hope ende Geloobe upt-spru
ke/ ick weet niet wat de ziele upt dese werelt beter gelepden sal dan de Liefde/ en
de ick hope dat de selve my brengen sal tot de Fonteyne vande Hemeliche glorie/
dooz de genaden mijns Saligmakers Jesu Christi / in den welcken ick geloobe:
O Heere / help mijn ongheloobe.

Hodges. O Heere wil u de gherechtighheid sijns Soons deelachtigh maken/
ende de Heere verleen u het licht sijner genade/ ende vervulle u met sijnen Heiligen
Gheest: O mijn lieve Heere / de Heere des Hemels ende Aerde zy niet u / ende de
Heere van Hemel ende Aerde bringe u tot die gelucksaligheit.

Holland. Ick sal my soo veel haesten als ick kan om tot dese ghelucksaligheit
te komen/ ende de Heere des Hemels ende Aerde beveele ick mijn ziele/ ick betrou
we in hem/ ende hoope genade in hem te bekomen / dooz de fonteyne die hy dooz de
zondaers ge-opent heeft: Ick hebbe anders geen middel om in Godes armen en
de glorie te geraken; ick hebbe niet van my selve dan 't gene my neder werpt in de
Helte.

Bolton. Maer mijn Heere / wanneer ghy bekleet zijt met de gerechtighheit van
een ander/ ghy sult glorieuselijck verschynen / hoewel nu zondelijck in u selven.
Den Apostel seidt: Ick en soecke niet bevonden te werden in mijne eygen gherech
tigheydt; ende wanneer ghy met een ander bekleet zyt / de Heere sal u aennemen;
ende ick segge u/ en twyfel niet/ God en wil niet den doot des zondaers die tot
hem komen / want sijn doot ende lyden streckte tot der zondaren saligheyt; dit
was het grootste werck/ dat Gode dooz den doot Christi in sijnen Raedt bestemt
hadde dooz sijne onpeidelijcke wijs heyt dat de arme zielen in sulcker wijs tot
hem soude komen; sekerlijck / wanneer de zondaers komen / hy en sal de selve niet
van haer wijsen. Ende mijn Heere / overdenckt dit naet alleenlijck: het groot
ste werck dat opt inde werelt volbracht is/ was de bloed-strijtinge Christi/ noyt
sijn diergelijcke dingen gheschiedt; ende dit bloed-vergieten Christi is gheschiedt
dooz de gene die tot hem komen; Indien niet dooz die/ vooz menand/ anders wa
re het te verghcefs. Men bevindt dat de Duppelen 't selve noereen; de Engelen
hebben 't niet van noode; Godloose menschen willen niet komen/ daer sijn maec
renige wepnige die tot hem komen/ ende soude hy die af-wijeten/ so ware het bluede
ende lijden Christi onbzuhtbaer; ende indien D. E. by den Heere Christo geweest
ware/ doen hy bloedt-droppelen swete/ ende ghy hem gebaeght had: Wat doet
ghy nu? Soecht ghy nu veroeninge te doen tussehen Gode ende u? Zyt ghy
niet doende om den rooyen Godes te blussen? Zyt ghy niet besigh om mijn ziele
vande Justitie Godes te bezynden? Soude hy niet ja gezeft hebben? Ende se
kerlijck/ hy en sal u nu niet af-wijzen. Mijn Heere/ sijn lyden is gepasseert; sijn
compassien blyven noch overigh/ ende so veel te meer / om dat hy u een hooger
plaetse

plaetse gegaen is/ op dat hy meerder ghenade ende barmhertighepdt ober u mach doen dalen; ende mijn Heere/ gedenckt aen de oneyndelijcke Liefde ende overbloedighe Rijckdommen in Christo. Ich ben verloozen/ Ich ben ledigh/ ich hebbe niet/ ich ben arm/ ich ben zondigh/ laet het soo quaet sijn als het wesen kan: wanneer ick dit alle gheseyt hebbe/ te meerder rijckdommen ende gelucksalighepdt sal ick dooz Gods genade verkrigen. Ende waerom soude ick twijffelen/ dewyle hy my dooz dit middel een sekeren wegh toont/ op den welken ick ghenade behouen kan/ ende verkrigen de rijckdommen sijner barmhertighepdt/ waer dooz ick seggen kan: lof/ lof/ sy den Heere in alle eeuwigheyt/ dat Godt my arme Schepsel/ die 't niet verdient heeft/aenmeent. En dit is seker/ dat God de rijckdommen sijner genade onder de menschen vpt-deelt/ op dat sijne Eere daer dooz te meer verhepdt soude werden: indien wy hem maer de Eere van sijne genade geven konzen/ so en behoeven wy nimmermeer te twijfelen aende verkriginge vande overbloedige rijckdommen. **Mijn Heere/** die overbloedigheyt sy uwen troost: die overbloedighe genade/ die overbloedige liefde/ die overbloedige gerechticheyt ende kracht/ sy nu uwe rijckdommen ende u eenighste Pilare/ ende de Heere sette hem selven tusschen Godt ende u/ ghelijck u gheloofde gearbeydt heeft om hem te verwecken tusschen Godt ende uwe Ziele: Soo dat ick niet en twijffelen/ mijn Heere/ of hy staet daer om vooz u te pleghen: ende wanneer ghy niet van u selfs vermooght te doen/ legt dan neder aen de voeten van hem/ die een genadigen Saligmaker is/ ende roet wat ghy begheert/ ende wacht op hem terwyle ghy leeft/ ende vertrouwt in hem wanneer ghy sterft: daer is rijckdom ende genade over bloedigh/ al doet hy niet open/ sterft vooz sijn deure/ ende seght: Daer wil ick sterben/ daer is genade genoegh.

Holland. Ende hier is de plaetse daer ick vooz hem neder-legghe/ van wien ick hoope dat hy my op-heffen sal tot de eeuwige Glozie/ dooz mijnen Saligmaker/ op wien ick vertrouwe/ van wien ick alleenlijck can ghenade verwarpen/ in wiens armen ick mijnen Gheest beveele/ in sijn bloedighe armen/ dat wanneer ick dit bloedige lichaem verlate ('t welck op dese plaetse leggen moet) hy mijn ziele sal ontfangen in sijn oneyndelijcke bescherminge/ dooz de verdiensten/ dooz de wonderdighhepdt/ ende dooz de middelaerschap Christi/ die my verlost heeft met sijn eygen dierbaer bloedt.

Bolton. **Mijn Heere/** hoewel ghy hier een eynde maectt/ ick hoope ghy sult hier boven beginnen/ ende hoewel ghy hier eyndicht/ ick hoope daer sal nimmermeer een eynde sijn van Gods genade ende goet heyt: Ende indien dit de eeuwighduerende moegentont is/ indien dit de verrijssensie der glozie is/ indien God u beliest hier neder te werpen/ om u eeuwigh te verheffen/ seght: Welcom Heere/ welcom doot/ die rupen-baen maectt tot den leven: ende welcom al 't gene 't welck mijn nederwerpinge veroozaecht/ om my in de possessie Jesu Christi te brengen.

Hodges. **Mijn Heere/** dewyle ghy u seiven aen Jesum Christum overgegeven hebt/ om in hem bevonden te werden/ ick ben versiekt/ ghy sult ten jongsten dage staen ter rechter-handt Christi: **Mijn waerdige Heere/** daer sullen wy in ghelucksaligheyt malsanderen ontmoeten.

Holland. Christus Jesus ontfange mijn ziele/ mijn ziele hongert ende dorst na hem. De woeten vergaderen/ ende ick vertroutwe op God/ in alle mijne swarighepdt/ ende ick hope dat hy wyt alle verhuiderissen mijnen twessandt in hem sal bevestigen/ ende al de klachten des Satans doen verdwynen/ ende dat hy mijne ziele

le (tot loot van alle de Calumnien / ende al dat de Duyvel ende Satan han-
ten in 't werck stellen) sal brengen in de eeuwighe-buerende genade / om aldaer te ge-
nieten de eeuwighe zegeninge van sijne tegenwoordigheyt.

Hodges. *Mijn heere / het was sijn eygen dooz de beheppinge/ het is sijn ey-
gen dooz de verlossinge ende hepligh-makinge; ende het is van gelicken sijn ey-
gen dooz de verzegeling; mijn heere/ siet daerom opwaerts na het Lam Gods/*
welcke ter rechter hand Gods sit / om des werelts zonde wegh te nemen. *O dat*
Lam Gods!

Holland. *Dat lam Gods / in sijne handen be vele ick mijn ziele ende dat Lam*
Gods/ 't welck op den Thoon sit / om dese 24. te oordeelen die dooz hem neder-
ballen; ick hope het sal hem gelicken nederwaerts te sien / ende my met genade
examineren/ die dooz hem nederballe/ ende die hem aenbidde/ die hem diene/ die
allesen op sijne genade vertrouwe/om synder barinerticheyt/ende dewyle hy my
gehepligh heeft/ dat hy my wil vasthouden ende in ghenade aennemen.

Bolton. *Mijn heere/ gedenckt aen dit: Daer is geen verdoemenisse in de gene die*
in Christo sijn; wie is het die verdoemt, Christus is het die rechtvaerdigh maect; daer-
om siet hier nu op (mijn heere) op desen Christum; op desen Christum die recht-
vaerdigh; wel/ Good/ Zonde/ Satan/ niemant sal machtigh sijn te verdoemen;
Het is Christus die u rechtvaerdigh maect.

Holland. *Waerlijck / soo Christus rechtvaerdigh maect/ niemant kan ver-*
doemen/ ende ick vertrouwe in God/ in sijn rechtvaerdighmakinge. hoewel daer
oneensigheyt/ twist/ ende tweedracht onder ons is/ dat ons onrustigh maect/
ebentwel vertrouwe ick / dat ick sal ghebracht werden in die genade/ dat God
mijn ziele wil ontfangen.

Bolton. *Ick twiffel niet / mijn heere / dewyle ghy hier een spectakel ende te-*
erbarmen zyt/ alsoo sult ghy dooz Gods ghenade hier boven verheben werden.

Holland. *Doen sagh den Grave van Holland ober 't volck heen / wissende na*
een soldaet/ seide: Die eerlycke man nam my gebangen / ghy dacht wepnigh
dat ick hier in sulcke staet soude verschijnen/ doen ick my aen u op conditie ober-
gaf; ende siende Capiteyn Watson te paerde/ nam sijnen hoet af/ seggende tegens
hem: Sir/ God beware u Sir/ Godt beware u Sir.

Bolton. *Mijn heere/ werp u selven inde armen der genade/ende seght: Daer*
wil ick ankeren/ ende daer wil ick sterben; hy is een Saligmaker dooz ons in
aller maniere; waer souder wy gaen / hy heeft de woorden des eeuwighen le-
bens/ende op hem vertrouwt ghy; wacht terwyle ghy leeft/ende vertrouwt op hem
in u sterben.

Holland. *Hy moet nu mijn anker sijn; een grooten Storm derdoosaeckt dat ick*
mijn anker binde/ hoewel in groote Storm-winden wepnigh menschen daer op
vertrouten/maer ick moet daer op vertrouten/ (op dien God, seide Mr. Bolton/
op den welcken u anker bevesticht is,) ja / ick hope / Godt sal mijn anker vast
maken op Iesum Christum/ daerom wil ick my op God vertrouten/ hoewel hy
my ter doot laet brengen/ ick wil hem aenkleven dooz de genade mijns Saligh-
makers.

Bolton. *Daer is genade ghenoech/ mijn heere/ soo dat ghy niet en behoeft te*
twiffelen; hy en behoeven dooz ander lieden beuten niet te bidden die tot hem ko-
men. Doen keerde den Grave van Holland hem na Mr. Bolton/ ende seide: Ick
bidde God/ dat hy u gelieke te bewaren; ende ick bidde volgens uwe instructie.
Gelieft

Gheeft mijn Familie te overtuigen / dat sy Godt met Geloviger herten mogen dienen / in heyligheyt / met meerder delgentie dan ick haer daer toe aengedreuen hebbe / u wert de sozge van die plaetse bedolen; ghy kunt veel booz huin doen / ende ick recommandere de selve in uwe goetheyt / ende in de sincersteit van uwe conscientie.

D. Sibbald. Staende op het Schabot / om na Colonel Beecher te gaen; heeft den Grave albus aengesproken.

D. Sib. De Heere wil het licht der ghenade op u laten schijnen / ende u saligh maken.

Hollan. Doen heeft den Grave van Holland Luytenant Colonel Beecher aengesproken / ende sijn af-scheyd van hem genomen / daer na keerde hy sich wederom na M. Bolton, ende na dat hy hem booz de sake sijnder ziele / ende sijn af-scheyd van hem genomen hadde / hebba hy hem in de protectie des Alberhooghsten. M. Bolton seyde tegens hem: God wil u in desen stant verstercken / ende sijne barmhertigheyt aen u doen blycken / ende make dat uwen doot de passagie is tot den ewigen leven.

Holland. Doen keerde hem den Grave van Holland tot den Scherp-Rechter ende seyde: Hier mijn Vrient / laet mijn klederen ende mijn lichaem onghemolesteert / daer is thien pondt / ick ben verskerct dat 't selve meerder is als mijn klederen waerbygh sijn.

Scherp. Gheeft D. E. my een teeken te geven wanneer ick den slaggh doen sal; doen seyde sijn Hooghheyt: Ghy hebt hier rupinte genoegh / hebt ghy niet? Ende den Scherp-Rechter seyde Ja.

Bolton. De Heere wil u verstercken / daer sijn Rijckdommen in hem. De Heere des hemels wil hem tot u keeren / want hy is machtig u in 't ijerste te verlossen; Wy konnen so laeg niet neervallen dat wy uyt Godts eertwighduerende armen souden nederwaerts vallen; de Heere wil u op-heffen ende kloekmoedigheyt in uwe vernedertinge verleenen / ende u de passagie tot den ewigen leven in heerlijckheyt bereyden / 't welck de vergeldinge booz al u liden sal sijn.

Holland. Doen keerde hem den Grave van Holland wederom na den Scherp-Rechter / segghende: Vrient / hoorz my / by aldien ghy mijn Hoofst opneemt / laet de musse daer op blyven. Daer na keerde hem na sijne Dienaers / segghende teghen den eenen: Vaert wel / ghy zyt een eerlijck Gheseel ende teghen den anderen: Godt zy met u / ghy zyt een vroom Man; ende seyde boozder: Vertoef / Ich wil neder knielen / ende Gode om vergiffnisse bidden / ende verdoelge sijn Gebedt een goede wyse / soo 't schein / met groote devotie.

Bolton. Godt wil u verleenen / dat ghy het leven in de doot moogt binden.

Holland. Welck is den wegh daer ick leggen moet? (die hem verdoont wiert) Ende gingh doen na 't eynde van 't Schabot / seggende tegen 't volck: God wil u alle zegenen / ende Godt beware u booz ten schandelijcken doot / 't zy in oorlog ofte in deser mahieren / ende dat daer Vrede onder u mach zyn / ende dat sulcken onheyl / als ons ten deele valt / herlaeste in dit Coningrijck mach zyn: Dit is 't gene ick verwoelke ende van Godt bidde / na de behoudensse in uder ziele: Ich bidde Godt dit Coningrijck / dit volck / ende dese Matie / alle gelucksaligheyt te willen verleen. Ende hem keerende na den Scherp-rechter / seyde: Doe moet ick leggen? Iken weet het niet.

Scherp.

Scherp-rechter. Leght black op ulwen buysch. Doen sepe hy sich neder / seggende: Moet ick dichter op leggen?

Scherp-rechter. Ja/wat meer te rugge.

Holland. Ick sal u segghen wanneer ghy den slaggh doen sult. Ende doen hy neder lagh/dede hy (soo't scheen) een kout gebedt met goede affectie. Daer na hyne handen op-heffende/sepde: Waer is de man? Ende siende den Scherp-rechter op hem/sepde: Wacht / tot dat ick u een teken ghebe; Ende kout daer nae streckte hy sijne handt upt / zijnde noch niet volkomen ghereet / sepde: Du/nu, Ende soo haest als dese woorden upt/sinen mondt waren / heeft den Scherp-rechter met eenen slaggh het Hoofst van den Lichame gescheyden.

Volgt d'Executie van den Heere Capel.

DE Executie van den Grave van Hollandt aldus volbracht sijnde / wiert den Heere Capel na 't Schabot gheleydt: hy nam sinen hoedt af voort 't volck/ siende seer bymoedig rontom. Op 't Schabot komende/sepde Colonel Beecher tegens hem: is ulwen Capellaen hier?

C A P E L.

Aen/ick hebbe verlof van hem genomen: Ende bemerkende dat eenige van sijne dienaers tweenden/sepde: Stelt u te vreden/ stelt u te vreden/ ende keeren hem na Luytenant Colonel Beecher, sepde: wat / spraken de Heeren met hare hoeden op 't hoofst ofte niet?

Luytenant Colonel Beecher.

Met hare hoeden af-gedaen. Ende gaende tot voort aen 't Schabot/sepde: ick sal hier (soo my dunckt) geen ghehoor kommen hebben/ ende begon aldus te spreken:

Capel. De conclusie die ick ghemaect hebbe met de gene die my hier souden/ ende oorsake sijn van desen mijne smadelijcken dood/sal ick u verhalen: Doen ick mijn laetste redenen teghens hun ghebeyckte / sepde ick met groot sinceritsyt: Dat ick den Barmhertigen Godt/bidden wilde/ dat sy de onepidelijcke genade in Jesu Christo moghten bekomen: ende/ inder waerheyt ick bidde noch also: Dat Godt van den Hemel haer wil vergeben alle 't onrecht 'tgeene sy my aengedaen hebben/ dat wensche ick van gantscher zielen. Ende waerlijck/ dit sprake ick teghen u als een Christen/ om u te betoonen dat ick een Christen ben/maer het is noodigh dat ick u noch wat meer verhaele: Dat ick een Protestant ben/ in der waerheyt/ ick ben een Protestant/ ende een liefhebber van de selve bekentenisse/ volgens de maniere gelijck die in Engellant gestabilieert is in 39. Artickelen: een gezegende wegh der bekentenisse/ ende alsulcken wegh/ dat ick inder waerheyt gheen en erkenne/ ick ben so verre van een Papst te sijn/ daer mijn eenige personen onwaerdighlyck mede beschuldicht hebben: Dit moet ick tegen u bekennen/ dat hoewel ick veel van goede wercken houde/ nochtan gelobe ick dat de selve niet ter saligheyt en dienen/ mijn ancker-houdinge is dit: Dat Christus my liefgehadt heeft ende hem selven voor my gegeve: dat ick: t ghene daer ick op steune. Ende waerlijck/ ick moet yet tegen u seggen/ als een Bozger

Wander geheele werelt ende op die maniere ben ick hier ter docht beroovert / in
der waerheyt / contrary de wetten die de gantsche werelt ghehouden / dat is
de wet van t' Sinaerdt / ick hadde de bescherminge mijns levens ende de eere
daer van / maer seker ick wil u daer niet te langh mede ophouden / om dat ick op
een ander plaetse daer in t' lange ende breede van gesproken hebbe : ick geloofde
ghy sult, dooz ander middelen bevinden wat begimenten ick tot dien eynde ghe
bruycht hebbe : maer seker / dat is bycent / ghy die een Engelman sijt / siet nu
alhier een Engelman dooz u / en dooz een Dair bekent / niet beroovert te steruen
dooz eenige wetten van Engeland. Ween / sal ick u meer seggen / t' welck meest
te verwonderen is / contrary alle de wetten van Engeland / mijn bekent sijnde.
Ende sekerlych / ick moet het teghen u verhalen / te weten / de sibile oorfake van
mijnen doot / om dat ick het byssoe Gebodt gemahteneert hebbe / dooz Godt selfs
ingeselt / t' welck de ghehoorsaemheyt der Oubers bereyscht / alle Gheleerde /
hoewel sy in gheboelen d' een van d' ander verschillen / is kondbaer / dat het de
Magistraetschap ende hare oorde is betreffende / ende waerlych / ick ben de Ma
gistraetschap ende hare oorde daer in gehoorsaem gheweest / onder dewelcke ick
mijn resistentie hielt / die ick schuldigh was te ghehoorfaemen : Ende t' is seker
(ick spreke het hier bymoedighlych) Ich sterbe hier dooz de onderbouwinghe
dooz de ghehoorlaminge van het byssoe Gebodt / dooz Godt ingheselt / ende met
sijn eygen vingher gheschreven. Ende mi ghy heeren / ick wil dese gelegentheyt
waernemen om u te spreken : ick en kan geen beter ofte hoogher verstaend na
volghen dan dese die van hem selven spreekt : Die een onrechtvaerdig oordeel over
een ander strijckt, daer sal een onrechtvaerdig oordeel over ghestreken werden. Se
ker mijn heeren / dat Godt mach geerit werden / ende dat alle menschen die occa
sie mogen waer-nemen / ende haer ootmoedighlych / dooz ware bekeeringe / met
Godt versoenen / is mijn hertelick wenschen / ick bekenne hier tegen u / dat ick
mijn stemme teghen den Ghebe van Straffort mede gegeven hebbe : ick twyffele
niet / of Godt almachtigh heeft t' selve van my afgewasschen dooz het dierbaer
bloet / dat is / met het bloet van synen Bone / mijnen waerdighen Salghmaker
Jesu Christi / ende ick hope hy sal het oock afwasschen van alle de gene die daer
schuldigh den syn : ick mach niet waerheyt seggen / ick hadde in t' minste geen
quaet na-dencken daer in / maer ick moet bywilligh bekenen / dat het teghen
recht ende reden soude geweest syn / dat men hem geen tegenstandt in so wichti
gen sake (als doen ter tijdt dooz hadde) soude gedaen hebben. Ende mi dunckt /
dat ick hier in meest schuldigh ben / dat ick niet couragie genoeg daer in getoont
hebbe / maer quaet na-dencken hadde ick niet / edoch hoe het is / ick ben verse
ker / God heeft my daer van gepardonneert / ende mi versekeringe ghegeven /
dat t' bloede Jesu Christi t' selve van mijn afgewasschen heeft / ende ick wensche
van herten / dat al de gene die daer handadigh aen geweest syn / ende hun in t'
selve werck beswaert binden / God om vergiffenisse mogen hebben / ende van hem
genade verkrijgen. Ende mi ghy heere / wy hebben in dese gelegentheyt occa
sie gehad / om sijne Majesteit / onsen laersten Coning te gedencken / ende ick kan
niet van hem spreken of dencken / of ick moet segghen / dat na mijn geboelen (de
wijle ick vele ondersocht hebbe) dat daer gheen getrouwer ende sufficianter Prin
ce ter werelt bekennt is / dan onsen genadigen koning Charles / die oulangh ghe
doodt is / Godt Almachtigh wil onsen Coningh / synen Bone / bewaren / Godt
wil hem goeden boozpoet ende een langh leven verleenen : Godt Almachtigh wil hem

hem also beriscken / dat hy mach berisghen de deughden ende de heerlijche-
den sijn Heeren / want sekerlyck ick ben een slaefst-Heere van hem ghewest/
ende dede laughen niet met hem gheleef / te loeren van dat hy berisghen heer-
lijken / byghen ende sefhten jaren ondt was / dese jaren hield ick mijn resdantie
by hem / waerlyck ick sagh noyt grooter hoope van deughde in eenigh jong per-
soon dan in hem / groot oordeel / groot verstant / groote appheensie / groote acht-
baerheyt in sijn natuer / ende in der waerheyt / een oprecht Engelsman in sijn
eerbiedigheyt / ende ick bidde Godt dat hy op den Coninglycken stoel mach ge-
stelt werden / ende dat de Coninghrijcken wederom in een verhoudt moghen ko-
men / dat Godt sijnen zegen hun wil verleen / ende sijn Wasdeste / een langh
leven / ende gelucksalige Regeeringe / ende dat sijn Familie 't selve mach besitten
tot dat het eenwigh-duerende Coninghryck konit / dat is : wanneer alle werelt-
lyche Wachten een eynde nemen ; Ick bidde Godt dat hem geliebe desen jongen
Coningh ende sijn onderfaten alle gelucksalicheyt te willen verleen dooz de ge-
nade onses Heeren Jesu Christi.

Under waerheyt / de beginfelen van mijne Redenen begagen my so wel / dat ick
daer een eynde mede wil maken ; dat is / dat Godt Almachtigh sijn onepndelijc-
ke ende onwaerberlijcke genade wil betoonen aen al de ghene die mijne comste / in
desen stande / alhier verroozsaecht hebben ; Ick bidde Godt hun soo vele ghenade te
willen verleen / als sy van herten konnen wenschen ; Ende voozwaer / wat my
aen-gaet / Ick wil niemant van hun niet quaed-doen beschuldigen ; Seker / Ick
wil niet ; Seer / Ick wil niet gedenschen dat eenich quaet in hun baden gewest is /
maer ick vergebe het hun alle ynt gront mijns Herten. De Heere des Hemels wil
u alle zegenen ; Godt Almachtigh wil sijn onepndelijcke genade ende goetheyt aen
u verleen / ende u onderwijzen in de gehoozsaemheyt van sijn Wasdeste / Ge-
boden / op dat dese Parie in dit Coninghryck wederom moge slozeren / ende dat u
wen Coningh een gelucksaligen Coningh mach ; hi dooz de gehoozsaemheyt sijn-
ner ghetrouwe onderfaten. Godt Almachtigh beware u al ; Godt Almachtigh
wil dit Coninghryck allen heyl verleen ; Godt Almachtigh preserve u alle.

Doen keerde hy hem omme / siende na den Scherp-rechter (die van 't Schabot
ghegaen was) ende seyde : Welck is de Edelman ? Welck is de Man ? Hem
wierde geantwoort : hy komt. Daer na seyde hy : Wacht / Ick moet eerst mijn
Wambas ende mijn Hemt oock wiptreken ; Onder tusschen quam de Scherp-
ter op 't Schabot : Den Heer Capel seyde : O vrient / ick bid u komt hier. Doen
knielde den Scherp-rechter neder : Den Heer Capel seyde : Ick vergebe het u van
gantscher ziele : ende niet alleen vergebe Ick het u / maer ick bidde Godt / dat
hy u genade wil verleen tot een beter leven : Daer is vyf pondt looz u : Ende
seker / wat mijn klederen ende dese dingen aengaet / indien daer perst dat u toeko-
men soude / ghy sult daer volkomentlyck dooz te vreden gestelt werden : maer ick
versoeke dat mijn Isehem hier niet ontbloot mochte werden / ende dat niemant
't selve aenwaerde / dan alleenlyck mijne Dienaers : Siet toe vrient / dit versoeck
ick van u / dat wanneer ick weder-legghe / dat ghy my tijt moet gheven dooz een
kort particulier Gebedt.

Beecher. Naecht u eygen teken / mijn Heere.

Capel. Vertoest een wepnigh. Op welke zyde staet ghy ? (sprekende teghen
den Scherp-Rechter /) Wacht / my dunckt dat ick mijne handen wat vooz ynt
moet sicken. Hem wiert geantwoort : Ja. hy een wepnigh stil staende / seyde :
Godt

Godt Almachtigh zegene al dit volck : Godt Almachtigh wil dit bloet stelpen : Godt Almachtigh stelp/ stelp/ stelp dese bloedt-ader. Hier mede en sal 't niet volbracht zijn : Godt wil andere middelen beramen tot de volbraginghe. Doen keerde hy hem na een van sijne Dienaers / segghende : Baldewijn, Ich kan mijn Dupf-vrouwe niet deel ontbieden/edoch ick verfoecke op u/dat ghy haer vermannen wilt op Jesum Christum te vertrouwen/ende haer gerust wil stellen. Ende seyde doen tegens sijne Dienaers in 't generael : Godt beware u. Ende gy Heeren / vergunt my nu een kleyn ende kort verfoeck in 't particulier te doen : Bidde/ dat alre Gebeden/ in mijnen doot/ my mogen verselschappen ; dat God mijn ziele wil aennemen.

Becher. Ich wensche 't selve.

Capel. Bidt gesamentlyck als den slaghe sal geschieden / maer maecht geen gesluyt/ (keerende hem na sijne Dienaers) want 't is niet raetsaem in dese gelegentheyt.

Dienaer. Mijn Heere/ doet u Nutse aen.

Capel. Soude Ich ? Kan my dat goet doen ? Vertoest een wepnigh : het is nu soo wel. (stryckende sijn Dap/ selfs om hoogh)

Doen keerde hy hem na den Scherp-rechter/ seggende : Eerliche Man/ Ich hebbe het u vergheven/ daerom slaet vy vermoedighlyck : Ich vergheve het u van gantscher zielen.

Een Edelman hem aensprekende/ daer op hy seyde : Neen / Ich bid u/ weest gercontenteert/ goede Heere : Zijt te vreden/ zyt te vreden.

Daer na keerde hem tot den Scherp-rechter ende seyde : Wel / ghy zijt gereet als Ich gereet ben / zyt ghy niet ? Ende sijne handen uytstrekkende/ seyde : Ich bid u/ staet wat van my. Gaende na de leuwinge van 't Schavot / seyde tegen 't volck : Ghy Heren/ hoewel ick daer niet aen en twijffele/edoch my dunctet het raetsaem u te vermannen : Dat ghy alle met my ghelieft te bidden : Dat Godt mijn ziele in ghenade wil aennen / ende dat om sijne barmhertighheydt in Christo Jesu.

Scherp. Sal ick u hayr op-binden :

Capel. Ich/ ick bid u doet het/ ende doen stond hy/heffende sijne handen ende oogen op/ ende seyde : O Godt! Ich stelle / met een oprecht herte/ mijnen wille in uwen wille. O Godt! Ich begeve my gewilligh ende ootmoedighlyck onder u. Daer na knielde hy neder/ seggende : Ich wil eerst verfoecken hoe ick leggen kan/ ende leggende sijn hoofd op 't Block/ seyde : Is het nu soo wel ?

Scherp. Ja.

Ende legghende met beyde handen uyt-ghestreckt / seyde tegen den Scherp-rechter : hier leggen beyde mijne handen uyt ; wanneer ick mijne handt aldus opheffe/ (mijn rechter hand uyt-streckende) alsoen mooght ghy den slaghe geven.

Ende na dat hy een kort Gebed gesproken hadde/ heeft hy sijne rechter hand opgeheben/ ende de Scherp-rechter / met eenen slaghe/ scheyde het hoofd van sijn lichaem / 't welck door sijne Dienaers opgenomen wierdt / ende (met sijn lichaem) in een kiste gelejdt/ gelyck de voorgeaende.

F I N I S.

pen :
t vol:
Doen
mijn
erna:
Ende
Dec:
Bid:
God

inge:
gent:

et is

Ich
van

neest

ge:
dr:
te:
ckt
odt
isto

de
lle
ver
ren

p-
n.
nt
n
in